Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Avdelningen för främjande länskulturfunktioner | TJÄNSTEUTLÅTANDE 2018-04-24 | *Diarienummer:* KN 2017/1203

Handläggare:
Torbjörn Neiman

Svar på motion om gemensamt bibliotek

Ärendebeskrivning

Förvaltningens förslag till svar på motion 2017:61 av Tomas Melin med flera angående gemensamt bibliotek i Stockholms län.

Beslutsunderlag

Tomas Melin (MP) med flera föreslår i en motion 2017-09-12 att Regionbibliotek Stockholm får i uppdrag att ta fram en plan för ett gemensamma biblioteksfunktioner med ett gemensamt lånekort och gemensamma webblösningar för Stockholms län. Motionen bifogas ärendet.

Motivet för förslaget är att det råder hög rörlighet mellan kommunerna i länet. Många människor bor i en kommun, jobbar i en annan och har kanske en fritidsaktivitet i en tredje. Motionären menar att biblioteksverksamheten bör anpassas efter detta.

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att anse motionen besvarad samt att översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

Förvaltningens motivering

Sammanfattning

Förvaltningen anser att frågan om utveckling av fler gemensamma biblioteksfunktioner i Stockholms län bör utredas vidare.

Bakgrund

Under 2017 beslutade landstingsfullmäktige att de så kallade länskulturfunktionerna Dans Stockholm och Regionbibliotek Stockholm skulle organiseras som en del av landstingets kulturförvaltning. Denna mer samlade organisation möjliggör på ett bättre sätt satsningar på övergripande lösningar och förändringar för hur till exempel biblioteksverksamheten i Stockholms län kan utvecklas.

Bilagor:

Under 2017 gjorde förvaltningen också en enkät som sändes till kultur- och fritidscheferna i de 26 kommunerna angående deras syn på länskulturfunktionernas funktioner och prioriteringar. Inom biblioteksområdet visade det sig att större systemmässiga gemensamma lösningar är efterfrågade.

Det har tidigare gjorts förstudier om gemensamma biblioteksfunktioner både i Stockholms län och i Dalarna samt i Östergötlands och Gävleborgs län. Dessa studier utgör viktiga kunskapsunderlag.

Överväganden

De största behoven av samordning finns inom de digitala områdena. Det finns behov av mer gemensamma katalogsystem, bättre och mer gemensamma lösningar för e-boklån, gemensamma webblösningar och andra digitala systemlösningar som stöder dessa funktioner. Den nationella biblioteksstrategin som nyligen är presenterad i sin första version och som efter en dialogfas planeras att gå upp till beslut under våren 2019 pekar på samma behov i hela landet. Ett utredningsarbete om gemensamma bibliotekslösningar bör därför samordnas med den nationella biblioteksstrategin. Ett större, mer gemensamt nationellt grepp är önskvärt, framför allt när det gäller de digitala lösningarna för folkbiblioteken.

En konsekvens som på ett extra tydligt sätt måste utredas är hur ett eventuellt fullt utvecklat gemensamt bibliotek kan hålla nere på mängden transporter av fysiska media. En del av det fysiska mediebeståndet kanske måste betraktas som rörligt så att inte varje media regelbundet måste återställas till hemmabiblioteket.

I de fall där man redan utvecklat gemensamma bibliotekslösningar omfattar de, enligt vad förvaltningen erfarit, i första hand folkbiblioteken. Att ett gemensamt bibliotek skulle omfatta även till exempel högskolebibliotek innebär andra utmaningar eftersom sådana bibliotek har helt andra bestånd av media.

En utredning bör ta fasta på de effektiviseringsmöjligheter som finns med mer gemensamma bibliotekslösningar. Folkbiblioteken i länet skulle vinna mycket på att arbeta i samma digitala system och ha mer gemensamma lösningar för e-boklån och webb. Troligtvis blir gemensamma system på sikt billigare för länets kommuner.

En utveckling av gemensamma bibliotekslösningar måste också genomföras på ett sådant vis att kommunerna i länet kan välja själva fall de vill delta i samarbetet.

Det är ett antal steg som måste tas innan ett gemensamma biblioteksfunktioner kan vara på plats. En gemensam lösning förutsätter att ett antal systemförändringar utreds, planeras och överenskoms. Ett klokt sätt är att börja med digitala funktioner och plattformar som är områden där folkbiblioteken i länet särskilt uttrycker behov av stöd.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

En första utredning kan göras inom ram för kulturnämndens budget för Regionbibliotek Stockholm.

Om så småningom gemensamma lösningar ska genomföras återkommer förvaltningen med en ekonomisk planering för det. Att förändra system och kataloger medför kostnader som man måste se över tillsammans med kommunerna i länet.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2017-2021 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det i utredningsskedet inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Torbjörn Neiman
Avdelningschef

miljöpartiet de gröna

2017-10-17

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -10- 17
Dnr LS 2017-1300

2017:61

Motion av Tomas Melin (MP) om Gemensamt bibliotek

Ett av regionbibliotekets främsta uppdrag är att bidra till ökat samarbete mellan de olika biblioteken i länet. Redan idag finns också ett samarbete över kommungränserna, exempelvis vad gäller att se bibliotekens samlade medier som en gemensam resurs. För medborgarna är dock kommungränserna fortsatt ett hinder för en smidig biblioteksupplevelse, på ett sätt som inte följer alla människors livsmönster. I det dagliga livet är vi många som rör oss över kommungränserna. Bor i en kommun, jobbar i en annan och har fritidsaktiviteten i en tredje. I så hög utsträckning som möjligt borde även biblioteksverksamheten vara anpassad efter detta. Därför föreslår vi att Regionbiblioteket prövar möjligheterna till ett fördjupat samarbete mellan länets bibliotek.

Folkbiblioteken är kommunernas ansvar, det är en viktig utgångspunkt även för ett arbete kring bibliotekssamverkan. Samarbetet föreslår vi bygger på frivillighet, där regionbiblioteket blir spindeln i nätet. Samarbetet kan bygga på flera ingående delar, som beskrivs nedan, där det självklart blir tydligast och mest effektivt om alla kommuner deltar i alla delar. Skulle någon kommun vilja välja och vraka så kan det dock fungera som ett smörgåsbord, där kommunerna kan delta i vissa delar men inte i andra. Med tiden är vår tro att de samarbeten som fungerar väl kommer locka till sig fler av kommunerna. Även andra biblioteksaktörer kan självklart också välkomnas in i samarbetet.

Några exempel på samarbetsmöjligheter som skulle gynna användarna kommer nedan, dessa är dock förslag och vilka delar som skulle ingå i ett samarbete måste självklart vara något som arbetas fram inom samarbetet.

Ett kort för hela länet

Ett exempel på hur vi genom ökat samarbete kan underlätta för medborgarna vore att samma bibliotekskort skulle ge möjlighet till lån på fler bibliotek. Regionbiblioteket skulle kunna bjuda in till ett frivilligt samarbete där den egna kommunens lånekort ger möjlighet att låna på alla bibliotek inom samarbetet. Idag är det bara möjligt via fjärrlån.

Även andra bibliotek, exempelvis högskolebiblioteken i länet, ska självklart vara inbjudna i ett sådant samarbete. Det vore en stor fördel om den student som har tillgång till sin högskolas bibliotek därmed också får automatisk tillgång till folkbiblioteken.

Lämna tillbaka böcker i hela länet

Redan idag är det möjligt att låna böcker i hela regionen, genom att beställa hem boken till sitt lokala bibliotek. Däremot är det inte möjligt att lämna tillbaka böcker i en annan kommun än där de lånats. Det borde vara en självklar service att kunna lämna tillbaka en lånad bok på vilket bibliotek som helst i regionen.

Gemensam webbplats
En gemensam webbplats för alla regionens bibliotek skulle kunna vara en ytterligare form av samarbete, för att stärka servicen. Där kan var och en i regionen få en överblick över lånade medier på alla bibliotek eller hitta och beställa in medier till sitt lokala bibliotek. Trots risk för en initial merkostnad när system ska synkas, torde detta också kunna minska de totala kostnaderna för respektive biblioteks webbplats, förutom att ge ett stort mervärde för den enskilde lånaren.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att landstingsfullmäktige uppdrar till kulturnämnden att tillsammans med regionbiblioteket ta fram en plan för ett djupare samarbete mellan regionens bibliotek.

Tomas Melin

Giancarlo Ita Gomero

Malin Fijen Dacsay

Lova Andrei Nilsson

S. M. Shadi Larsson

Kavin Michal

Marie-Helena Fjällås

Richard Sundström

Rodolfo Alvarez